

Földrajz-gazdasági ismeretek

Az általános és középiskolai földrajzi tankönyvek sora gazdagodott egy új, napjaink iskolai gyakorlatának igényeihez igazodó tankönyvvel. E könyv a Művelődési és Köznevelési Minisztérium engedélyével készült az „Alternatív nevelési és oktatási program az általános iskola V-VIII. osztálya, valamint a nyolcosztályos gimnázium I-IV. osztálya” tanterve alapján. A könyv használatát ajánlják valamennyi iskolatípusban, iskolarendszertől függetlenül. E tankönyv eltér az 1978-as tanterv alapján készült tankönyvek szerkezetétől, felépítésétől. Egy-egy téma tartalmi terjedelme tanórára méretezett ugyan, de hiányoznak a tanítási egység önálló feldolgozását, megtanulását elősegítő kérdések, feladatok, utalások. Viszont helyes szerkesztési megoldásnak tartjuk, hogy a könyvben jobboldalon a megtanulandó szöveges részt, baloldalon a témához kapcsolódó, azt kiegészítő ábrákat, képeket, érdekességeket tartalmazó részleteket helyezték el. Ezzel segítve a jelenségek, fogalmak, folyamatok stb. megértését, megtanulását. Szépirodalmi szemelvényekkel, versidézetekkel, népművészeti alkotások illusztrálásával a tanulók érzelmi-esztétikai nevelését kívánják támogatni. A könyv tartalmilag négy fő témakörre oszlik: A Föld, Hazánk Magyarország, Környezetünk védelme, Népművészetünkről.

Az első fő témakör foglalkozik a Földdel, mint égitessel, alakjával, szerkezetével. A közetlemezek tulajdonságaival, mozgásuk következményeivel. A földfelszín domborzati formáival, közeteivel, ásványkincseivel. Majd a légkör összetételét, a levegő felmelegedését, nyomását stb. mutatja be. Az éghajlati övek után az óceánok, tengerek, illetve a szárazföld vizei következnek.

A *Hazánk Magyarország* című témakör a nagytájak általános leírását, s azon belül néhány jellegzetes mezotáj („A Kiskunság, ahol évezredek át homokot kergetett a szél. Az aggteleki-karsztvidék, a cseppkövek országa stb.) színes, valóságú jellemzését adja. Külön fejezetet szántak a Balaton és Budapest megismerésére.

A *Környezetünk védelme* című nagy egység az alábbi fejezeteket tartalmazza: Megszedett bolygónk, a talajvédelem, vizek veszélyben, ma még lehet levegőt venni.

A *Népművészetünkről* témakör négy fejezetben ismerteti hazánk népművészeti értékeit, tájait, kiemelkedő alkotóit.

A könyv egyes anyagrészeinek a felépítése logikus, áttekinthető. Az ábrák, képek a jelenségek, az objektumok jellemzőit, specifikumait tükrözik, s szervesen kapcsolódnak az adott téma szöveges részéhez. Mindez kedvező feltételeket nyújt a tankönyv anyagának megtanulásához, elsajátításához. Hasznos információkat tartanak a tanárok és a könyvterjesztők részére is, ha a szerzők az „Ajánlás a jegyzet használatához” című részben arra is utalnak, hogy mely osztályba járó tanulónak javasolják a tankönyv használatát. Mindez a könyv értékét nem csökkenti. Ajánljuk tanároknak, tanulóknak egyaránt.

(Kovács-Lövey-Wild: *Földrajz-Gazdasági ismeretek. Földünk I-II. Poli-Kvitt Kiadó, Bp. 1993. 140 p.*)

KORMÁNY GYULA